talupoegade ässitamist mõisnikkude vastu. Mais 1881 oli nimelt Gatšinas keiser Aleksander III-le esinenud „Kalevipoja“ seltsi saatkond, kelle tõlgiks oli L-i naine Elisabet L. ja kes oli palunud lubada eesti talupoegadele vastava soovi esitamisel asuda kroonumaile Vene sisekubermangudes. Samuti oli L. ühes naisega kirjutanud talupoegadele palvekirju maasaamise asjus. Süüdistus L-i vastu lõpetati aga senati otsusega 1884. Viibinud 1881 mõne kuu vanglas, jäi L. vaimuhaigeks. Hiljemini on ta tagajärjetult püüdnud trükiasjade peavalitsuselt Peterburis luba saada uute nädalalehtede „Narova“ (1882), „Eesti Heal“ (1883) ja „Kalevi Soomesild“ (1887) väljaandmiseks. Oma viimsed eluaastad veetis L. vaimuhaigena Laius-Tähkvere v., kus ta kohalikus vaestemajas suri 21. IV 1919 ukj. — Ajalehe „Valgus“, mis 1881 juulis oli seisma jäänud toimetaja puudusel, omandas J. Kõrv (vt.) 1882 ostu teel ja jätkas selle väljaandmist s. a. maikuu lõpust peale esialgu Rakveres, varsti aga Tallinnas.

Pr. Elisabet L-lt (Venemaal), J. Johanson-Pärna'lt (Tallinnas), V. Altmann'ilt (Salatsel), Viru maavalitsuse haridusosakonnast ja Laiuse ap.-õigeusu kiriku preestrilt saadud andmed; (P. Põ)l(d), Eesti ajakirjanduse ajaloost (EÜS-i alb. VI, 1901), lk. 49 j.; „Sakala“ 1881, nr. 21—22, 25, 27, 35—36, 45; „Oras“ 1927, nr. 1 (16) — 2 (17), lisa; H. Speer, Das Bauernschulwesen im Gouvernement Estland (1936), lk. 470 jj.

R. K.

LINDFORS (eesti trükiseis **Lindwors**), **Axel Heinrich** (vanem), trükkal ja kaupmees, sünd. 27. II 1723 vkj. Jõelähtmes rootsi päritoluga perekonnas, astus 1750 kaupmehena Tallinna kodanikuks, oli Suurgildi vanemaks ja 1772—80 raehärraks; surn. 5. V 1782 vkj. Tallinnas. — L. abiellus 1760. a. paiku Jakob Johann Köhler'i tütre Maria Elisabethiga, mistõttu ta poeg Axel Heinrich L. (noorem) omandas päranduse teel gümnaasiumi trükikoja privileegi. Viimase alaeasuse tõttu jäi asutise juhtimine L. vanema kätte. Trükikojal oli vähe tööd, sest L-i eelkäijad, alates Johann Köhler'iga (vt. *Suppl.*), olid loovutanud gümnaasiumile kuuluva privileegi eesti raamatute kirjastamiseks tegelikult konsistooriumile. L. seevastu püüdis energiliselt saavutada 1672 A. Simon'ile (vt. *Suppl.*) antud privileegi uuestikinnitamist, mis ka teostati keisrinna Katariina II (vt.) poolt 1770. Sellele toetudes alustas L. uue eestikeelse käsiraamatu trükkimist, mis tõi kaasa protsessi konsistooriumiga. Võitjaks tulnud L-le tunnistati senati ukaasiga 1778 ainuõigus eesti kooli- ja käsiraamatute trükkimiseks ja müümiseks. Privileegi on L-i järglaste poolt hiljeminigi tagajärjekalt kaitstud kuni selle tühistamiseni 1871. — L. vanema surma järel oli trükikoda tüpograafilise eriharidusega Axel Heinrich L. noorema juhtida 1782—84 (kuni viimase surmani), seejärel L. vanema lese Maria Elisabethi ja 1795—1816 tema väimehe Joh. Gottfried Minuth'i käes, pärast viimase surma Carl Dullo, Friedrich Gotthilf Montag'i ja Gottfried Dullo valduses. Firma nimeks jäi „Lindforsi pärijad“, mis võeti kasutusele esmakordselt L. vanema lese poolt, sai üldtarvitatavaks aga a-st 1828 ning püsis kuni 1903. Trükikoja sisseseadu omandas 1922 a./s. „Ühiselu“.

Revalsche Ztg. 1876, nr. 225, 227; Acten in Sachen des Kayserlichen Ehstnischen Provinzial-Consistorii und des Rathsverwandten A. H. Lindfors (1774); G. Adelheim, Das Revaler Bürgerbuch 1710—1786 (Beiträge XIX, 1934); G. Adelheim, Revaler Ahnentafeln IV (1935), lk. 100; TLA-i andmed.

O. G.; F. P.

LINDGREN, Armas Eliel, soome arhitekt, sünd. 28. XI 1874 ukj. Hämeenlinnas, lõpetas 1897 Helsingi polütehnikumi arhitektina, oli 1902—12 Suomen Taideteollisuusyhdistys'e rakenduskunsti-keskkooli kunstiline juhataja ja a-st 1921 enda surmani Helsingi tehnikaülikooli arhitektuuriprof.; surn. 3. X 1929 ukj. Kopenhaagenis. — L. asutas 1897 ühes H. Gesellius'e ja G. E. Saarinen'iga (vt.) ehitusbüroo „Gesellius, Lindgren & Saarinen“, mille tegevus a-ni 1905 omas pöördelist tähtsust soome moodsa arhitektuuri vabastamisel XIX s. lõpupoolel valitsenud ajalooliste stiilide jäljendamisest ning uue, rahvusromantiliselt ilmestatud soomelise stiili elluviimisel. Selle büroo tähtsamaid ehitisi on Soome paviljon Pariisi maailmanäitusel (1900), kindlustus-osaühing „Pohjola“ büroohoone (1901) ja Soome Rahvusmuuseumi hoone (1905—10) Helsingis. Hil-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 180